

UCHWAŁA NR 371 . 611 .2012
ZARZĄDU POWIATU W SIERPCU
z dnia 18 kwietnia 2012r.

w sprawie zatwierdzenia Powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej na lata 2012 - 2014

Na podstawie art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2001r. Nr 142, poz. 1592, z późn.zm.), art. 182 ust. 5 i 6 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2011 r. Nr 149, poz. 887 z późn. zm.) oraz § 101 ust. 1 Statutu Powiatu Sierpeckiego z dnia 15 kwietnia 2011r. (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2011r. Nr 78, poz. 2488) - uchwała się, co następuje:

§ 1.

Na podstawie zestawienia potrzeb w zakresie pieczy zastępczej zatwierdza się „Powiatowy program rozwoju pieczy zastępczej na lata 2012 – 2014”, stanowiący Załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

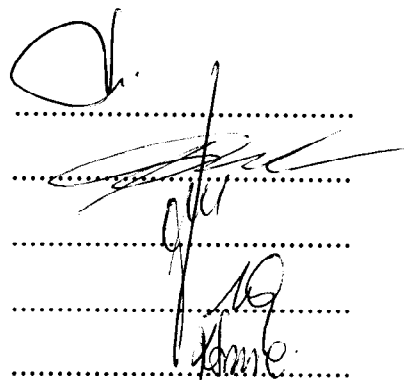
Wykonanie uchwały powierza się Przewodniczącemu Zarządu

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Zarząd:

1. Jan Laskowski	- Przewodniczący
2. Marek Gąsiorowski	- członek
3. Sławomir Olejniczak	- członek
4. Wojciech Rychter	- członek
5. Krystyna Siwiec	- członek

.....
.....
.....
.....
.....

Uzasadnienie
UCHWAŁY NR 371. 64. 2012
ZARZĄDU POWIATU W SIERPCU
z dnia 18 kwietnia 2012

w sprawie zatwierdzenia Powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej na lata 2012 - 2014

Zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 3a ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz. 1592 ze zm.) powiat wykonuje określone ustawami zadania publiczne o charakterze ponadgminnym w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r. Nr 149, poz. 887 z późn. zm.) do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych. Przedmiotowy program uchwalony jest na podstawie zestawienia potrzeb w zakresie pieczy zastępczej.

Mając powyższe na uwadze podjęcie uchwały uznaje się za zasadne.

Stowle
my

STAROSTA
Jan Łaskowski

Załącznik
do UCHWAŁY NR 371. 64.2012
ZARZĄDU POWIATU W SIERPCU
z dnia 18 kwietnia 2012

POWIATOWY PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ NA LATA 2012 – 2014

POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE
ul. Świętokrzyska 2a
09-200 Sierpc

LUTY 2012

SPIS TREŚCI

Wstęp.....	2
I. Stan prawny w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;	4
1.1. Zadania administracji publicznej w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej	4
1.2. Rodzinna piecza zastępcza	5
1.3. Instytucjonalna piecza zastępcza	6
II. Stan pieczy zastępczej na terenie powiatu sierpeckiego	7
2.1. Sytuacja demograficzna i społeczno – gospodarcza powiatu i jej wpływ..... na stan systemu opieki nad dzieckiem i rodziną	7
2.2. Charakterystyka systemu pieczy zastępczej na terenie powiatu.....	12
III. Cel i zadania powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej.....	
na lata 2012 – 2014.....	15
IV. Planowany budżet wybranych działań programu	23
V. Zakładane rezultaty realizacji programu i wskaźniki ich mierzenia	25
VI. Źródła finansowania programu	26
VII. Beneficjenci programu	26
VIII. Monitoring i ewaluacja programu	26

WSTĘP

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która weszła w życie 1 stycznia 2012r. wprowadziła szereg wymogów formalno – prawnych, którym musi sprostać głównie samorząd terytorialny. Najważniejsze jednak, że wiążą się z tym również nadzieje co do poprawy jakości pracy z rodziną. Dotychczasowa praktyka była bowiem taka, że interwencje w rodzinach miały miejsce w sytuacjach kryzysowych, gdy zdarzyło się coś niepokojącego lub gdy pojawił się problem tak duży, że zagrażający bezpieczeństwu członków rodziny. Pojawiały się nawet opinie, że pracownicy pomocy społecznej byli w dużym stopniu zainteresowani umieszczeniem dzieci w formach zastępczych, gdyż oszczędzało to ich czas i wysiłek, a tym samym umniejszało odpowiedzialność za losy dziecka z rodziny zdeorganizowanej, oddalało konieczność podejmowania z nią pracy socjalnej¹. Praca socjalna z rodzinami miała być kontynuowana również w przypadku umieszczenia dziecka poza rodziną, a jej celem miał być powrót dziecka do najkorzystniejszego dla jego rozwoju środowiska rodzinnego – tak działo się niestety bardzo rzadko.

Nie występuje jedna główna przyczyna umieszczania dzieci w pieczy zastępczej. Najczęściej jest splot wielu, przy czym wiele z nich można próbować zminimalizować, aby nie dopuścić do konieczności drastycznej ingerencji w środowisko rodzinne i odizolowania od niego dziecka. Wobec zaistniałych różnych trudności życiowych rodziny to właśnie pomoc społeczna dysponuje różnorodnymi formami wsparcia, w tym instrumentem pomocy w postaci pracy socjalnej. Pod jej pojęciem rozumie się działalność zawodową, skierowaną na pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz na tworzeniu warunków sprzyjających temu celowi². Pomoc rodzinom nie może w żadnym przypadku ograniczać się tylko do wsparcia materialnego, należy natomiast w stosunku do nich prowadzić stałą, systematyczną pracę korekcyjno-stymulującą. Rodziny te, powinny mieć w pracowniku socjalnym (asystencie) stałego, kompetentnego i życzliwego doradcę³.

Aby lokalny system wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przynosił pożądane efekty należy położyć szczególny nacisk na profilaktykę oraz pracę z rodziną biologiczną. Umieszczenie dziecka w systemie pieczy zastępczej ma być ostatecznością, po wykorzystaniu przez gminę wszystkich możliwych form wsparcia rodziny naturalnej. W swoich programach wspierania rodziny (art. 176 pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej) gminy powinny jako priorytet ustanowić wielokierunkową pracę z rodzinami zagrożonymi odebraniem dziecka, niewydolnymi w zakresie sprawowania funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz przeciwdziałanie ich dysfunkcjonalności.

Dobrze prowadzone działania profilaktyczne, będące w nowej ustawie głównie zadaniem gmin, czyli asystenci rodzin, praca socjalna, placówki dziennej opieki nad dziećmi, przyniosą rezultaty w ciągu kilku lat. Musimy jednak zdawać sobie sprawę, że zawsze będą sytuacje, kiedy trzeba dziecku zapewnić dziecku opiekę zastępczą. Najlepiej, gdy znajduje się wtedy najbliższa rodzina gotowa przyjąć dziecko (dziadkowie, wujostwo, itd.). Niestety bywa i tak, że na rodzinę nie można liczyć. Oczywiście jest, że lepszym rozwiązaniem dla dziecka jest umieszczenie go w rodzinie zastępczej niż w placówce opiekuńczo - wychowawczej.

¹ Rymśa M., Opieka zastępcza nad dzieckiem a praca socjalna (w:) A. Kwak (red.): Z opieki zastępczej w dorosłe życie. Warszawa 2006.

² Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U., z 2009r. nr 175, poz.1362 zpóźn.zm.)

³ Sędzicki M. Instytut Profilaktyki Społecznej i Pracy Socjalnej AP Specjalnej w Warszawie System opieki nad rodziną i dzieckiem - badania w obszarze sieroctwa

Zadaniem Powiatu jest stworzenie zaplecza opieki zastępczej na swoim terenie. Powiat musi prowadzić działania skutkujące zwiększeniem liczby rodzin zastępczych zawodowych.

Poprawa sytuacji wymaga jednak długofalowych i zakrojonych na szerszą niż dotychczas skalę działań. Akcje propagujące muszą zostać poparte działaniami samorządów gminnych i powiatowego, zachęcającymi do tworzenia rodzin zastępczych zawodowych, np. ulgami w podatkach lokalnych, zabezpieczeniem opieki nad dziećmi w przedszkolach, świetlicach, dofinansowaniami do wypoczynku, nauki, ułatwieniami w dostępie do świadczeń zdrowotnych, do poradnictwa specjalistycznego, itp.

Stąd też potrzeba opracowania Powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej, który z uwzględnieniem lokalnych uwarunkowań nakreśli kierunki działań w perspektywie trzyletniej, których głównym celem będzie zapewnienie odpowiedniej liczby miejsc w rodzinnych i instytucjonalnych formach opieki zastępczej, właściwych warunków oraz stosownych środków finansowych. Podstawą opracowania Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej jest art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r. Nr 149, poz. 887). Program jest zgodny z Powiatową Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2005 – 2012.

I. STAN PRAWNY W ZAKRESIE WSPIERANIA RODZINY I SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ

1.1. Zadania administracji publicznej w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wyraźnie podzieliła kompetencje między samorząd gminny i powiatowy..

Zadania gminy można określić jako profilaktyczne, zapobiegające dezintegracji rodzin, m.in.:

- obowiązek opracowywania przez samorzady gmin lokalnych programów wspierania rodzin,
- wprowadzenie stanowiska asystenta rodziny, który niezależnie od pracowników socjalnych zajmowałby się wyłącznie pracą z rodziną,
- tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego,
- praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
- prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Zadania związane z zapewnieniem dzieciom pieczy zastępczej należą do zadań własnych Powiatu. Organem odpowiedzialnym za system zastępczej opieki jest Starosta, a bezpośrednio Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie. Odpowiada za tworzenie i wdrażanie programów pomocy dziecku i rodzinie, organizowanie i prowadzenie placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym, organizowanie opieki w rodzinach zastępczych, zapewnienie wymagającym tego dzieciom z terenu powiatu opieki i wychowania w całodobowych placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Powiat finansuje świadczenia na rzecz rodzin zastępczych, wynagrodzenie zawodowych rodzin zastępczych; pokrywa koszty utrzymania dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i rodzinach zastępczych, również na terenie innego powiatu, pełne koszty utrzymania, w tym remonty i inwestycje w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na swoim terenie. Ponadto Powiat finansuje wszystkie świadczenia związane z usamodzielnianiem się pełnoletnich osób wychowanych w rodzinach zastępczych lub opuszczających różne instytucje opiekuńczo - wychowawcze.

Powiat sprawuje zatem w systemie opieki zastępczej funkcje organizacyjne, wspierające, administracyjne i kontrolne, przy czym funkcje wspierającą i doradczą w nowej ustawie wyszczególniono - ma ją sprawować organizator rodzinnej pieczy zastępczej. Zadanie to w przypadku Powiatu Sierpeckiego zostało powierzone Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie, w którym utworzono Zespół ds. pieczy zastępczej.

Do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy w szczególności:

- prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub kierowania rodzinnym domem dziecka;
- kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub kierowania rodzinnym domem dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej,
- zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia;
- organizowanie dla rodzin zastępczych oraz osób kierujących rodzinnym domem dziecka pomocy wolontariuszy;

- współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z ośrodkami pomocy społecznej, powiatowymi centrami pomocy rodzinie, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, zakładami opieki zdrowotnej, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi;
- prowadzenie poradnictwa i terapii dla rodzin zastępczych zawodowych i niezawodowych i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;
- prowadzenie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub kierowania rodzinnym domem dziecka, a także osób kierujących rodzinnym domem dziecka;
- zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego;
- dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w pieczy zastępczej;
- prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz kierowania rodzinnym domem dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczą;
- przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz wywiadów rodzinnych, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub kierowania rodzinnym domem dziecka;
- zapewnianie rodzinom oraz osobom kierującym rodzinnym domem dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawiska wypalenia zawodowego.

Pieczą zastępczą jest realizowana w formach rodzinnej i instytucjonalnej.

1.2. Rodzinna Pieczę Zastępcza

Rodzina pieczę zastępcza jest formą tymczasowej opieki nad dzieckiem. W sytuacji, kiedy dziecko nie może wychowywać się w swojej rodzinie biologicznej, najlepszym wyjściem jest zapewnienie mu opieki rodzinnej w rodzinie zastępczej: spokrewnionej, niezawodowej, zawodowej lub w rodzinnym domu dziecka.

Dziecko może pozostać w rodzinie zastępczej do osiągnięcia pełnoletności, a w przypadku podjęcia dalszego kształcenia do 25 roku życia. Pieczę zastępcza może ustać również w wyniku zmiany sytuacji prawnej - przywrócenie lub pozbawienie władzy rodzicielskiej, przysposobienie dziecka. Kandydaci na rodziny zastępcze, podejmując decyzję o utworzeniu rodziny zastępczej muszą posiadać świadomość czasowości opieki nad dzieckiem, brać pod uwagę i akceptować możliwość powrotu dziecka do rodziny biologicznej lub umieszczenia go w rodzinie adopcyjnej.

Jeśli rodzice biologiczni nie mogą wypełniać wobec swego dziecka funkcji opiekuńczo-wychowawczych, oznacza to, że zostali trwale lub czasowo pozbawieni władzy rodzicielskiej albo władza ta została im ograniczona lub zawieszona. Najczęściej do rodziny zastępczej trafiają dzieci rodziców o ograniczonej i zawieszony władzy rodzicielskiej.

Od 1 stycznia 2012 roku, zgodnie z art. 39 ust.1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

1) rodzina zastępcza:

- spokrewniona (małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, będący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka),
- niezawodowa (małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, niebędący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka)

- zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna,
- 2) rodzinny dom dziecka,
- 3) rodziny pomocowe (sprawują opiekę nad dzieckiem w przypadku czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem przez rodzinę zastępczą).

1.3. Instytucjonalna piecza zastępcza

W gestii powiatów leży prowadzenie placówek opiekuńczo – wychowawczych typu socjalizacyjnego, interwencyjnego lub specjalistyczno – terapeutycznego. W nowopowstałych placówkach może przebywać w tym samym czasie 14 dzieci.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w okresie 4 lat od dnia wejścia jej w życie, tj. od dnia 1 stycznia 2012 r., mogą być umieszczane dzieci powyżej 7. roku życia. (przebywać w tych placówkach będą mogły w okresie od dnia 1 stycznia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2019 r.). Po upływie tego okresu w placówkach będą mogły przebywać jedynie dzieci powyżej 10. roku życia. Umieszczanie dzieci poniżej tego wieku będzie możliwe tylko w wyjątkowych sytuacjach, gdy przemawiać za tym będzie stan ich zdrowia lub dotyczyć to będzie rodzeństwa. W związku z powyższym zasadny jest rozwój rodzinnej pieczy zastępczej, która będzie mogła być sprawowana wobec młodszych dzieci w przypadku niemożności zapewnienia im opieki i wychowania przez rodziców.

W przypadku Powiatu Sierpeckiego, kiedy placówka opiekuńczo – wychowawcza ma być dopiero utworzona, szczególnie ważnym jest dołożenie wszelkich starań, by była to jednostka o jak najwyższym standardzie. Pod tym pojęciem rozumie się przede wszystkim zapewnienie jak najlepszych warunków i środowiska dla prawidłowego, harmonijnego i - w miarę możliwości, zważywszy na okoliczności - radosnego rozwoju. Umieszczenie dziecka w całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej powinno mieć miejsce po wyczerpaniu możliwości zatrzymania go w rodzinie naturalnej lub umieszczenia w rodzinie zastępczej. Należy mieć także na uwadze, że pobyt dziecka w placówce powinien mieć charakter przejściowy – do czasu jego powrotu do rodziny naturalnej lub umieszczenia w rodzinie zastępczej. W tej sytuacji bardzo ważne jest, aby pracownicy instytucji opiekuńczo-wychowawczej, we współpracy z innymi jednostkami, od początku pobytu dziecka rozpoczęli pracę z jego rodziną, a gdy to będzie niemożliwe podjęli starania o umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej lub adopcyjnej. Koniecznym jest również, aby placówka zapewniała swoim wychowankom warunki zbliżone do domowych i tym samym przygotowywała do samodzielnego, odpowiedzialnego funkcjonowania w dorosłym życiu. Konieczne jest wypracowanie podstawowych standardów opieki nad dzieckiem umieszczonym w placówce, które powinny być zorientowane m.in. na:

- indywidualne potrzeby dziecka,
- pracę z dzieckiem opartą na związkach interpersonalnych między wychowawcami a dziećmi,
- pracę z rodziną dziecka umieszczonego w placówce,
- traktowanie opieki świadczonej przez całodobową placówkę jako usługi wspierającej rodzinę,
- tymczasowość pobytu w placówce,
- zmobilizowanie kadry pedagogicznej i wychowanków do świadomego, umotywowanego, profesjonalnego działania⁴.

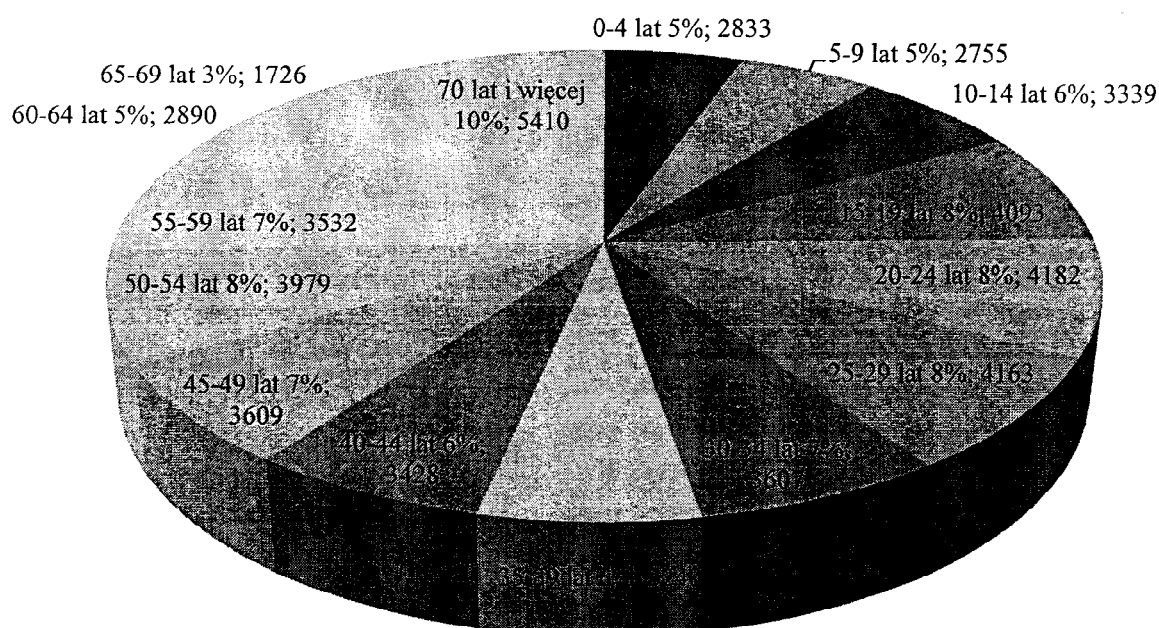
⁴ Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej Założenia ustawy o systemie opieki zastępczej nad dzieckiem Warszawa, 2008

II. STAN PIECZY ZASTĘPCZEJ NA TERENIE POWIATU SIERPCKIEGO

2.1. Sytuacja demograficzna i społeczno – gospodarcza powiatu i jej wpływ na stan systemu opieki nad dzieckiem i rodziną

Powiat Sierpecki jest terenem o charakterze wiejskim. Składa się z siedmiu gmin (sześciu wiejskich, jednego miasta) i zajmuje powierzchnię ponad 85 tysięcy km². Według GUS na dzień 31.12.2010r. liczba mieszkańców faktycznie zamieszkujących powiat sierpecki wynosiła 52 786 osób, w tym 27 035 kobiet i 25 751 mężczyzn (wszystkie dane demograficzne za GUS BDL), co daje gęstość zaludnienia 62 osoby na km². Od kilku lat odnotowujemy ujemny przyrost naturalny na terenie powiatu: - 0,3.

Wykres 1. Ludność Powiatu według grup wieku

Ludność w wieku przedprodukcyjnym stanowi 21,4%, w wieku produkcyjnym 62,2%, zaś w wieku poprodukcyjnym 16,5%. Powyższy podział nie odbiega znacząco od danych ogólnopolskich: w ostatnich latach obserwowany jest wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym (mężczyźni 65 lat i więcej, kobiety 60 lat i więcej), których udział w ogólnej populacji obecnie wynosi ok. 16,9% (w 2000 r. – prawie 15%, a w 1990 r. niespełna 13%). W nadchodzących latach wystąpi przyspieszenie procesu starzenia się ludności. W perspektywie do 2015 r. liczba ludności Polski w wieku emerytalnym może osiągnąć ponad 19%. Coraz mniej korzystne stają się proporcje między poszczególnymi grupami wieku ludności – co obrazuje malejący (na niekorzyść grupy wieku przedprodukcyjnego) współczynnik obciążenia demograficznego. Obecnie w kraju na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada 55 osób w wieku nieprodukcyjnym, zaś w powiecie 60,8 (wiek nieprodukcyjny to 0-17 lat, i powyżej 60/64 lat).⁵

⁵ Podstawowe informacje o rozwoju demograficznym Polski w latach 2000 – 2010, Główny Urząd Statystyczny, Materiał na konferencję prasową w dniu 28 stycznia 2011 r.

Ludność powiatu na dzień 31.12.2010r. w podziale na gminy

Gmina	Liczba ludności ogółem
Miasto Sierpc	18368
Gmina Sierpc	7002
Gmina Mochowo	6077
Gmina Rościszewo	4146
Gmina Szczutowo	4350
Gmina Zawidz	6820
Gmina Gozdowo	6023

Źródło: Mały rocznik statystyczny GUS, 2011

Gospodarka powiatu jest bezpośrednio związana z rolnictwem. Jej podstawą jest produkcja rolno – spożywcza (uprawy zboża, ziemniaków, hodowla trzody chlewnej i bydła). Według danych powszechnego spisu rolnego z 2002 w powiecie w tym czasie istniało 4768 gospodarstw rolnych powyżej 1 ha. Średnia powierzchnia gospodarstw w powiecie wynosi 8 – 11ha. Żyzne gleby, małe zanieczyszczenia środowiska, korzystne warunki klimatyczne sprzyjają rozwojowi rolnictwa i związanego z nim przemysłu rolno – spożywczego.⁶

Powiat cechuje bardzo niski współczynnik urbanizacji – 34,9%, przy współczynniku wojewódzkim 64,7%.⁷

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w powiecie wyniosło w 2010r. brutto 2812,38 zł. co daje w relacji do średniej krajowej (Polska=100) 81,9%.⁸

Niezbyt optymistycznie wyglądają również dane na temat wykształcenia mieszkańców: wykształcenie wyższe miało 5% ludności, średnie ogólnokształcące 4,8%, zawodowe średnie i zasadnicze ponad 39%, podstawowe powyżej 38% i nieukończone podstawowe/bez wykształcenia 10,5%.⁹

Negatywnym zjawiskiem występującymi od wielu lat na terenie powiatu jest stosunkowo wysokie bezrobocie.

Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych na koniec 2011 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sierpcu wyniosła 4353 osoby, w tym 2320 kobiet. Poczynając od 2009r. liczba bezrobotnych ma tendencję rosnącą. Również i te wskaźniki są negatywne dla powiatu i osiągają wartości wyższe niż w województwie i kraju - stopa bezrobocia w powiecie na koniec 2011r. 22,9%, województwo mazowieckie – 9,9%, Polska 12,5%

⁶ Badanie specyfiki bezrobocia w wybranych powiatach województwa mazowieckiego, w zakresie stanu obecnego, perspektyw rozwoju sytuacji na lokalnych rynkach pracy oraz wniosków dla polityki rynku pracy, Realizacja: MillwardBrown SMG/KRC, 2009

⁷ Mazowieckie Obserwatorium Rynku Pracy, WUP w Warszawie, 2010

⁸ Bank Danych Lokalnych na 2011, GUS

⁹ Dane z NSP 2002 za: Mazowieckie Obserwatorium Rynku Pracy, WUP w Warszawie, 2010

Bezrobotni w podziale na gminy¹⁰

Gminy	2009				2010				2011			
	Ogółem	w tym kobiet	zpz* ogółem	w tym kobiet	Ogółem	w tym kobiet	zpz* ogółem	w tym kobiet	Ogółem	w tym kobiet	zpz* ogółem	w tym kobiet
m. Sierpc	1392	693	303	142	1396	695	261	129	1487	791	269	146
Sierpc	512	242	97	34	589	292	127	51	663	332	96	45
Gozdowo	373	212	71	24	425	236	89	36	460	256	85	34
Mochowo	438	233	102	35	499	254	95	29	530	289	93	41
Rościszewo	274	144	58	21	307	165	44	22	364	194	46	23
Szczutowo	301	159	61	24	310	168	69	29	381	222	68	36
Zawidz	395	185	76	28	395	189	73	32	468	236	85	41
Ogółem	3685	1868	768	308	3921	1999	758	328	4353	2320	742	366

* „zpz” - z prawem do zasiłku.

Zwraca uwagę niezwykle wysoki udział zarejestrowanych w PUP osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku – 3611, co daje wskaźnik 83%. Ponad 50% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych stanowią osoby w wieku do 34 lat. Ponad 57% stanowią osoby długotrwale bezrobotne.

Podsumowując dane dotyczące bezrobocia rejestrowanego nasuwa się pesymistyczny wniosek, że wszystkie szczególnie negatywnie oddziałujące cechy tego zjawiska trwają już kilka lat, sytuacja w tej materii się nie poprawia, co oczywiście rzutuje bardzo na sytuację społeczeństwa w powiecie. Bezrobocie, szczególnie długotrwale pozostawanie bez pracy, związane jest z obniżeniem standardu materialnego życia nie tylko samego bezrobotnego, ale i całej jego rodziny. To z kolei może powodować rozprzestrzenianie się rozmaitych patologii społecznych i rozpad rodzin. Nawet krótkotrwały okres bezrobocia nie pozostaje bez wpływu na kondycję psychiczną osób dotkniętych tym problemem. Długotrwale bezrobocie wiąże się nierzadko z nieprawidłowym wypełnianiem funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez rodziców (m.in. niewłaściwe odżywianie dzieci, brak przyborów szkolnych, brak możliwości wypoczynku w dniach wolnych od nauki, zaniedbania higieniczne itp.), alkoholizmem, przestępczością, bezdomnością czy przemocą.

Diagnostując środowiska rodzinne zagrożone dysfunkcją w różnych sferach życia, nie można zapominać o osobach korzystających z pomocy oferowanej przez ośrodki pomocy społecznej. Trzeba mieć jednak świadomość, iż dane statystyczne nie są w stanie przedstawić rzeczywistych problemów osób, które często żyją na krawędzi ubóstwa lub też nie korzystają ze wsparcia ośrodków pomocy społecznej z uwagi na dochód nieznacznie przekraczający kryterium dochodowe uprawniające do otrzymania pomocy. Ze sprawozdań ośrodków wynika, że bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego jest jedną z głównych przyczyn udzielania pomocy społecznej, tuż po bezrobociu, ubóstwie i długotrwałych chorobach.

Wszystkie dzieci umieszczone w placówkach opiekuńczo-wychowawczych z naszego terenu pochodzą z rodzin żyjących w ubóstwie. W związku, z tym ubóstwo należy uznać za przyczynę współtowarzyszącą większości problemów rodziny, powodujących jej opuszczenie przez dziecko. Łańcuchowo zjawisko to wiąże się z takimi problemami jak: długotrwale

¹⁰ Roczna informacja o bezrobociu, PUP Sierpc, 2012

bezrobocie, szczególnie obojga rodziców, kłopoty lokalowe, choroba alkoholowa lub pijaństwo rodziców, zły stan zdrowia (często jest to choroba psychiczna), nowy problem - „porzucenie” dzieci przez rodziców wyjeżdżających do pracy za granicę przemoc, dezorganizacja życia rodzinnego, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.¹¹ Jak wynika z badań prof. J. Hrynkiewicz znamienne jest, że problemy rodziny związane z wypełnianiem przez nią funkcji opiekuńczo-wychowawczej pojawiają się dopiero, gdy dziecko rozpoczyna naukę w szkole. Wtedy jednak najczęściej zachodzi już konieczność odizolowania dziecka od rodziny. Charakterystyczne też jest, że dzieci z rodzin zagrożonych dysfunkcjami na ogół nie są objęte wychowaniem przedszkolnym. W tej sytuacji problemy rodziny, narastające od dawna, nie są zauważane na czas, a rodzina nie otrzymuje skutecznej pomocy.

Dane statystyczne z Komendy Powiatowej Policji w Sierpcu wskazują na występowanie w rodzinach powiatu sytuacji kryzysowych związanych ze stosowaniem przemocy.

Liczba interwencji domowych podjętych przez KPP w Sierpcu w latach 2009-2011.

	2009	2010	2011
Liczba interwencji domowych	1613	1504	1396
W tym w czasie których stwierdzono przemoc w rodzinie (wszczęte procedury Niebieskiej Karty)	255	228	163
Udzielone wsparcie ogółem	262	274	193
W tym kobiety	221	233	166
W tym mężczyźni	30	32	18
W tym małoletni	11	9	9

Jak wynika z analizy powyższych danych maleje liczba interwencji Policji, podczas których wszczęto procedurę „Niebieskiej Karty” oraz liczba osób pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej. Jednakże ilość przeprowadzonych przez Policję interwencji domowych utrzymuje się na wysokim poziomie. Może to stanowić bezpośrednie zagrożenie zdrowia lub życia dzieci przebywających w rodzinach dotkniętych przemocą. W takiej sytuacji, zgodnie z obowiązującymi przepisami, pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe ma prawo zabrać dziecko z rodziny i umieścić je w innej, niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej w rozumieniu art. 115 § 11 Kodeksu karnego, w rodzinie zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej. Decyzję w tej sprawie pracownik socjalny podejmuje wspólnie z funkcjonariuszem policji, lekarzem lub ratownikiem medycznym, lub pielęgniarką. Od czasu wejścia w życie tej nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, tj. od połowy 2010r. na terenie powiatu nie odnotowano takiej interwencji.

Powyższe dane statystyczne kreślą niezbyt dobrą sytuację społeczno – gospodarczą w powiecie – trudno uzyskiwalne i stosunkowo niskie dochody ludzi powodują wiele problemów życiowych i wpływają negatywnie na jakość życia mieszkańców. Brak konkretnych możliwości rozwojowych (brak zakładów przemysłowych, atrakcyjnych miejsc pracy dla młodych ludzi, którzy wyjechali zdobyć wykształcenie w większych miastach, itp.) powoduje, że sytuacja na przykład na rynku pracy, na polu pomocy społecznej, od wielu lat pozostaje bez zmian. Wszystko to sprzyja istnieniu grupy osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, nie radzących sobie w życiu, notorycznie korzystających z systemu wsparcia socjalnego. Niestety, mimowolnymi ofiarami tej sytuacji są dzieci – wychowujące się

¹¹ Hrynkiewicz J., Odrzuceni. Analiza procesu umieszczania dzieci w domach dziecka. Warszawa 2006.

rodzinach niewydolnych, z których są z czasem zabierane i umieszczane w pieczy zastępczej. Niezmieniająca się skala problemów społecznych pozwala wysnuć wniosek, że dotychczasowe metody pracy służb socjalnych nie poprawiają sytuacji. Tym bardziej wszystkie szczeble samorządu, jednostki powiatowe i gminne powinny wykorzystać szanse i nowe narzędzia, jakie daje ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

2.2. Charakterystyka systemu pieczy zastępczej na terenie powiatu

Obowiązujące przepisy prawne przewidują dwa rozwiązania umieszczenia dziecka poza rodziną: w rodzinie zastępczej albo placówce opiekuńczo-wychowawczej.

Jak wynika z zebranych poniżej danych, na terenie naszego powiatu zdecydowaną większość stanowiły (i stanowią mimo zmiany nazewnictwa w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej) rodziny zastępcze spokrewnione, tj. rodziny, w których opiekunami dzieci są dziadkowie, wujostwo bądź rodzeństwo. Od dnia 01.01.2012 r. w związku z wejściem w życie ww. ustawy, rodziną zastępczą spokrewnioną zostaną jedynie wstępni lub rodzeństwo dziecka. Natomiast rodziny zastępcze tworzone przez innych członków rodzin zostały nazwane rodzinami zastępczymi niezawodowymi. Prezentowane dane przedstawiają sytuację według nomenklatury ustawy o pomocy społecznej, która obowiązywała do 31.12.2011r.

Typy rodzin zastępczych wg ustawy o pomocy społecznej, obowiązującej do 31.12.2011r.

Typy rodzin zastępczych	Rok 2008	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011
spokrewnione	48	51	45	51
niespokrewnione	5	4	3	3
zawodowe	1	1	1	1*
Razem	54	56	49	55

* w listopadzie 2011r. umowę rozwiązano z powodów leżących po stronie rodziny, w trybie trzymiesięcznego wypowiedzenia

Powyższe liczby wskazują na olbrzymią przewagę rodzin spokrewnionych nad innymi typami rodzin, co niestety oznacza, że dzieci pozbawione właściwej opieki rodziców, nie mogące również liczyć na dalszą rodzinę trafiają przeważnie do placówek opiekuńczo – wychowawczych. Nie mamy kandydatów na rodziców zastępczych.

Liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych

W rodzinach zastępczych	Liczba dzieci			
	Rok 2008	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011
spokrewnionych	66	67	63	72
niespokrewnionych	9	7	6	6
zawodowych	4	4	6	3
Razem	79	78	75	81

Poniżej przedstawiono jeszcze dane obrazujące, ile rodzin zastępczych jest na terenie danej gminy. Pozwoli to na zorientowanie się władz samorządowych, co do ewentualnych kosztów funkcjonowania systemu pieczy zastępczej na danym terenie. Z danych wynika, że funkcjonowanie rodzin zastępczych nie będzie zbyt dużym obciążeniem dla budżetów, tym bardziej, że na razie funkcjonują w zasadzie tylko rodziny zastępcze spokrewnione, zaś większym wsparciem finansowym planuje się otoczyć potencjalne rodziny zawodowe.

Liczba rodzin zastępczych w poszczególnych gminach na dzień 31.12.2011r.

Gminy	Ilość rodzin ogółem	Ilość dzieci w rodzinach ogółem	W tym rodziny niespokrewnione i zawodowe	
			wg nazewnictwa ustawy o pomocy społecznej w brzmieniu do 31.12.2011r.	
m. Sierpc	24	30	1	1
Sierpc	6	10	1	3
Gozdowo	4	5		
Mochowo	9	19		
Rościszewo	2	2		
Szczutowo	1	1		
Zawidz	9	14	2*	5*
Ogółem	55	81	4*	9*

*w tym jedna rodzina zawodowa (z trójką dzieci), z którą rozwiązano umowę w listopadzie 2011

Przewidzenie, zaplanowanie na określony czas przyszły liczby tworzonych rodzin zastępczych tworzonych przez rodzinę dziecka, dalszą lub bliższą, jest bardzo trudne, bowiem sądy przy rozpatrywaniu sytuacji dziecka nie zawsze współpracują z organami administracji, choćby z uwagi na konieczność szybkiego uregulowania sytuacji dziecka (śmierć rodziców, choroby, itp.). Poniżej przedstawiono więc tylko dane z lat ubiegłych o liczbie utworzonych rodzin spokrewnionych w danym roku.

	Rok 2008	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011
Ilość rodzin spokrewnionych utworzonych	10	6	6	9
Liczba dzieci umieszczone w nowych rodzinach spokrewnionych	16	8	10	15

Wpływanie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie na jakość rodzin tworzonych przez osoby spokrewnione zaczyna się dopiero w momencie, gdy taka rodzina trafia do urzędu z postanowieniem sądu. Sąd zwykle nie konsultuje decyzji powierzenia dziecka dziadkom lub innym krewnym, kierując się własnymi przepisami i przekonaniem. PCPR może na takie rodziny oddziaływać dopiero poprzez pracę socjalną, poradnictwo specjalistyczne. Rodzinami zastępczymi, dawniej zwanymi spokrewnionymi, ustanawia się najczęściej dziadków, częstokroć borykających się z nierozwiązanymi własnymi problemami, nieprzygotowanych do pełnienia roli rodziców zastępczych, z opóźnieniem reagujących na potrzebę pomocy dziecku, często zbyt późno na skuteczną reakcję pedagogów szkolnych i pracowników socjalnych.¹²

Natomiast analiza danych dotyczących rodzin niespokrewnionych przy obecnym jej stanie na terenie naszego powiatu nie ma wielkiego znaczenia pod kątem poszukiwania nowych kandydatów – funkcjonują tylko trzy takie rodziny. Spośród tych trzech rodzin dotychczas klasyfikowanych jako niespokrewnione i zawodowe dwie mieszkają na wsi, jedną rodzinę tworzy osoba samotna. W jednej rodzinie jest jedno dziecko, w jednej dwoje, w jednej troje dzieci. Rodzicami zastępczymi są osoby w wieku 22-30 lat – jedna rodzina i w dwóch rodzinach w przedziale wieku 41-50 lat. Jedna osoba tworząca rodzinę ma wykształcenie wyższe, reszta osób średnie.

¹² Działdowski S., Kierunki zmian w systemie opieki nad dzieckiem i młodzieżą, w: M Kolankiewicz (red.), Zagrożone dzieciństwo, Warszawa 1998, WSiP S.A.

W pieczy zastępczej instytucjonalnej na dzień 31 grudnia 2011r. było umieszczonych 20 dzieci. Niestety, z racji braku własnej placówki na terenie powiatu, dzieci są wywożone do placówek na terenie innych powiatów, co jeszcze bardziej utrudnia ich sytuację (zerwanie więzi rodzinnych, utrudniony kontakt z rodziną). Najwięcej (13 dzieci) przebywa w Domu dla dzieci w Kowalewie w powiecie mławskim. Troje dzieci jest umieszczonych na terenie powiatu ciechanowskiego, troje płońskie i jedno szczycieńskiego.

W przeciągu kilku lat wstecz liczba dzieci umieszczonych w placówkach kształtowała się na zbliżonym poziomie (20-30 dzieci).

W przypadku powstawania nowych rodzin zastępczych zawodowych wskazanym byłoby przeniesienie dzieci z placówek do tych rodzin. Zwiększyłyby to ich szansę na lepsze życie – wychowankowie rodzin zastępczych lepiej sobie radzą w dorosłym życiu z prostego powodu – na co dzień mogli obserwować i uczestniczyć w funkcjonowaniu rodziny, byli dziećmi, którymi opiekowały się konkretne, zawsze te same osoby, a nie zmieniające się co kilka godzin wychowawcy w placówce. Sprawę każdego dziecka, czy rodzeństwa, należy jednak rozpatrywać indywidualnie, biorąc pod uwagę jego historię, stan zdrowotny, emocjonalny, stosunki z rodziną biologiczną, itd. Jednak pamiętać należy o jeszcze innym aspekcie umieszczanie dzieci w rodzinach zastępczych - to nie jest łatwy proces. Zarówno dla dzieci, jak i dla opiekunów jest to sytuacja niezwykle stresująca i trudna, która nie zawsze się udaje. Powszechnie obserwowane jest w kraju zjawisko rozwiązywania rodzin zastępczych, rezygnowania ze sprawowania tej funkcji. Problemy jakie powstają w codziennym życiu niejednokrotnie przekraczają możliwości opiekunów – do pieczy zastępczej trafiają dzieci z negatywnymi doświadczeniami i nawykami, zaniedbane często zaburzone emocjonalnie i psychicznie. Dlatego niezwykle ważne jest dobre przygotowanie kandydatów i wspieranie ich w sprawowaniu tej odpowiedzialnej funkcji, a nie sprawowanie tylko funkcji kontrolnej wobec nich.

Również planowana placówka opiekuńczo – wychowawcza będzie miała trudne zadania do wykonania. Pracujący tam ludzie powinni sobie zdawać sprawę z ogromnej odpowiedzialności za los dzieci i dołożyć wszelkich starań, aby doświadczyły samego dobra.

III. CEL I ZADANIA POWIATOWEGO PROGRAMU ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ NA LATA 2012 – 2014

Za generalny cel Powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej na lata 2012 – 2014 uznaje się stworzenie warunków dla skutecznego rozwoju systemu pieczy zastępczej. Wymarzonym efektem programu byłoby funkcjonowanie tyłu profesjonalnych rodzin zastępczych, że dzieci w placówkach nie byłyby umieszczane. Musimy jednak realnie oceniać sytuację i dołożyć również starań o utworzenie i prawidłowe funkcjonowanie placówki opiekuńczo – wychowawczej. Należy podkreślać znaczenie inicjatywy powołania do życia placówki opiekuńczo – wychowawczej, ale i wiążące się z tym konsekwencje: w momencie uruchomienia placówki najtrudniejsza praca dopiero się zaczyna. Od podejścia wszystkich realizatorów polityki społecznej Powiatu, a przede wszystkim od jej kreatorów, czyli Rady Powiatu, Zarządu, zależy jakość placówki i sprawowanej przez nią pieczy.

Warunkiem powodzenia Programu jest m.in. uświadamianie sobie przez władze samorządowe, że sprawowanie opieki zastępczej nad dziećmi jest zadaniem bardzo trudnym, odpowiedzialnym i kosztownym, w związku z tym wymaga docenienia przez władze samorządowe osób pełniących te funkcje i traktowania ich jako partnerów, a nie beneficjentów pomocy społecznej. Wiąże się z tym oczywiście konieczność godziwego wynagradzania ich pracy, a nie uznaniowego przyznawania świadczeń – zapomóg, konieczność zapewnienia wsparcia w trudnych sytuacjach i wachlarza różnych ulg i preferencyjnego traktowania dzieci przebywających w pieczy zastępczej, typu: ułatwienia dostępu do dóbr kultury, rozrywki, kształcenia, różnego rodzaju dofinansowań np. do remontów mieszkań zajmowanych przez rodziny zastępcze, prawa do pomocy osób dodatkowo zatrudnianych, itp.

Tylko konsekwentne i odpowiedzialne postępowanie lokalnej administracji publicznej (Powiatu i gmin) w kształtowaniu warunków do powstawania pieczy zastępczej pozwoli przekonać potencjalnych kandydatów do sprawowania funkcji rodziców zastępczych i zapewnić wysokość jakości sprawowanej opieki.

Podstawowym wymogiem formalnym programu jest ustalenie corocznego limitu rodzin zastępczych zawodowych i realizacja założeń poprzez utworzenie odpowiedniej ilości miejsc w rodzinnej pieczy zastępczej. Poniżej przedstawiono uzyskane informacje z ośrodków pomocy społecznej i II Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej, na temat liczby rodzin będących wg służb zagrożonych dalszymi ograniczeniami władzy rodzicielskiej, np. poprzez umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej.

Liczba dzieci zagrożonych umieszczeniem w pieczy zastępczej wg informacji nadesłanych przez ośrodki pomocy społecznej

Gmina	Liczba dzieci
m. Sierpc	bd
Sierpc	6
Gozdowo	bd
Mochowo	17
Rościszewo	bd
Szczutowo	7
Zawidz	bd

Liczba dzieci w rodzinach, w których władza rodzicielska została poddana stałemu nadzorowi kuratora sądowego (dane z II Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej)

Gmina	Liczba dzieci
m. Sierpc	79
Sierpc	45
Gozdowo	12
Mochowo	28
Rościszewo	16
Szczutowo	9
Zawidz	31

Limit rodzin zawodowych określony został z uwzględnieniem uzyskanych danych, potrzeb i praktyki w zakresie liczby dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej, ale przede wszystkim na podstawie obecnego stanu i realnych możliwości utworzenia miejsc w rodzinach zastępczych zawodowych.

Limit rodzin zawodowych:

Rok 2012 – 1 rodzina zastępcza zawodowa

Rok 2013 - 2 rodziny zastępcze zawodowe

Rok 2014 - 3 rodziny zastępcze zawodowe

Zadania	Działania	Realizatorzy /Partnerzy
<p>Zagwarantowanie w budżecie Powiatu środków finansowych na wsparcie rodzin zastępczych i stosowanie odpowiednich procedur</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) podwyższenie świadczeń, o którym mowa w art. 80 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej o dodatkowe 200/500zł miesięcznie, na każde dziecko przebywające w zawodowej rodzinie zastępczej, 2) zwiększenie dodatku o którym mowa w art. 81 ustawy (z tytułu niepełnosprawności dziecka, lub skierowania dziecka na podstawie ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich) o dodatkowe 200/400zł miesięcznie, na każde dziecko przebywające w zawodowej rodzinie zastępczej, 3) stosowanie (szczególnie w sytuacjach uzasadnionych np. wysokimi kwalifikacjami rodziców zastępczych, liczbą dzieci przyjętych, itp.) wyższych niż minimalne, gwarantowane przez ustawę stawek wynagrodzenia dla rodzin zawodowych (szczególnie dla pogotowia rodzinnego i specjalistycznych rodzin zawodowych), 4) zapewnienie wynagrodzenia dla rodzin pełniących funkcje rodzin pomocowych, 5) zapewnienie środków na utrzymanie lokalu mieszkalnego, 6) zapewnienie środków na zatrudnienie osoby zajmującej się opieką i wychowaniem oraz osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarczych, na wniosek rodziny zawodowej, 7) zapewnienie środków na pokrycie kosztów związanych z remontem lub ze zmianą lokalu w budynku wielorodzinnym lub domu rodzinnego, 8) zapewnienie dofinansowania do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka w wieku od 6. do 18. roku życia, 9) przyznawanie świadczeń na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka – jednorazowo, 10) pokrywanie wydatków związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki – jednorazowo lub okresowo. 	<p>Rada Powiatu, Starostwo Powiatowe PCPR</p>
<p>Podjęcie współpracy z samorządami gminnymi w celu stworzenia systemu zachęt do pełnienia funkcji rodzin zastępczych, co przyczyni</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) stworzenie warunków do priorytetowego dostępu do przedszkoli dla dzieci przebywających w rodzinach zastępczych, 2) analiza możliwości stosowania ulg w systemie podatków lokalnych, 3) stosowanie ulg, zniżek lub bezpłatnego dostępu do płatnych powszechnie usług, form rozrywki, kultury, sportu, np. kryta pływalnia, Dom kultury, świetlice, pokazy, muzea, 4) zapewnienie zawodowym i niezawodowym rodzinom zastępczym oraz ich wychowankom 	<p>Samorząd gminny Samorząd powiatowy Jednostki oświatowe, kulturalne</p>

<p>się w rezultacie do zaoszczędzenia środków finansowych gmin, gdyż koszt utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej jest niższy niż w placówce opiekuńczo – wychowawczej (opcjonalne, po wyrażeniu zainteresowania przez partnerów i uznania przez nich potrzeby wspólnych działań zawiązanie lokalnej koalicji na rzecz rozwoju pieczy zastępczej)</p>	<p>korzystnych warunków mieszkaniowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - jeżeli jedyną przeszkodą do podpisania umowy o pełnienie funkcji zawodowej rodziny zastępczej z rodziną, która spełnia wszystkie inne warunki wymagane w takim przypadku, jest brak odpowiednich warunków mieszkaniowych to rodzina ta może ubiegać się o najem mieszkania komunalnego lub zamianę mieszkania komunalnego na mieszkanie o większej powierzchni lub o wyższym standardzie w oparciu o stosowne uchwały rad gmin w sprawie zasad oraz kryteriów wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gmin – w przypadku niespełniania przez nią kryteriów ogólnych, określonych ww. uchwałą; spełnianie warunków do podpisania umowy o pełnienie funkcji zawodowej rodziny zastępczej z rodziną ubiegającą się o najem mieszkania komunalnego lub zamianę mieszkania komunalnego na mieszkanie o większej powierzchni lub o wyższym standardzie – potwierdza PCPR, – fakt opuszczenia przez pełnoletniego wychowanka zawodowej lub niespokrewnionej rodziny zastępczej uprawnia go do występowania o najem mieszkania komunalnego zgodnie z stosownych uchwał rad gmin w sprawie zasad oraz kryteriów wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu danej gminy. 	
<p>Zapewnienie efektywnego wsparcia specjalistów stosownego do potrzeb rodzin zastępczych i dzieci</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) przygotowanie oferty i przeprowadzenie szkoleń i warsztatów dla rodzin zastępczych zgodnie z ich potrzebami, 2) zapewnienie dostępnej bieżącej pomocy psychologicznej i pedagogicznej dla rodzin zastępczych, 3) prowadzenie grup wsparcia dla rodzin zastępczych, 4) prowadzenie grup lub indywidualnych zajęć terapeutycznych dla dzieci przebywających w rodzinach zastępczych, 5) priorytetowy dostęp rodzin zastępczych do poradni pedagogiczno-psychologicznych, 6) dostęp do pomocy prawnej. 	<p>PCPR, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, szkoły</p>
<p>Integracja środowiska rodzin zastępczych</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) zachęcanie środowiska lub zainicjowanie przez PCPR powstania grupy wsparcia dla rodziców zastępczych, dzieci w nich przebywających, rodziców biologicznych lub innych, 2) stworzenie warunków (lokalowych, materiałowych) do ich funkcjonowania, 3) respektowanie w polityce kształtowania pieczy zastępczej wypracowanych przez środowisko postulatów, 4) nawiązanie współpracy z organizacjami ogólnopolskim lub z innymi powiatów zrzeszających rodziny zastępcze, 	<p>Rodziny zastępcze PCPR</p>

<p>Promowanie i pozyskanie kandydatów do pełnienia funkcji zawodowych rodzin zastępczych oraz uwrażliwianie i podnoszenie świadomości społecznej w temacie rodzicielstwa zastępczego</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) organizowanie festynów, pikników lub innych imprez dla rodzin zastępczych z udziałem środowisk podejmujących współpracę na rzecz dzieci z rodzin zastępczych, 2) celebrowanie i upublicznianie wręczania podziękowań i dyplomów dla środowisk podejmujących współpracę oraz szczególnie zaangażowanych na rzecz dzieci z rodzin zastępczych, 3) informowanie o Powiatowym programie rozwoju pieczy zastępczej, w tym o przysługującym wynagrodzeniu i zabezpieczeniu socjalnym i specjalistycznym: <ul style="list-style-type: none"> – zamieszczenie i cykliczne uzupełnianie plakatów na terenie powiatu promujących rodziny zastępcze, – rozpowszechnianie ulotek informacyjnych o rodzicielstwie zastępczym w instytucjach i placówkach użyteczności publicznej, cykliczne np. raz na kwartał lub raz na pół roku rozdawanie przez wolontariuszy ulotek w różnych punktach na terenie powiatu – zamieszczenie informacji i apeli o poszukiwaniu kandydatów na rodziny zastępcze na stronach internetowych gmin, Powiatu i wszystkich ważnych instytucji funkcjonujących na terenie powiatu, – programy informacyjne w lokalnych mediach, – wykorzystanie do celów promocyjnych imprez gminnych, – nawiązanie kontaktu z parafiami rzymsko-katolickimi i innymi związkami wyznaniowymi i instytucjami pozarządowymi działającymi w mieście celem podjęcia współpracy w poszukiwaniu kandydatów na rodziny zastępcze, 5) odpowiedzialne wprowadzenie oferty pracy w charakterze zawodowej rodziny zastępczej w PUP dla osób bezrobotnych z wykształceniem kierunkowym np. pedagogicznym, które poza incydentalnym brakiem zatrudnienia spełniają wymagania. 	<p>PCPR Samorządy gminne Starostwo Powiatowe Organizacje pozarządowe, Kościół katolicki związki wyznaniowe</p>
<p>Stworzenie systemu wsparcia społecznego dla wychowanków placówki opiekuńczo – wychowawczej:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) stworzenie sieci lokalnych sponsorów placówki (fundowanie stypendiów, dofinansowanie wypoczynku, zaopatrzenia w sprzęt komputerowy, audio- wizualny, itp. 2) kształtowanie przeswiadczenia w jednostkach finansujących placówkę, że tylko placówka o wysokim standardzie kadry i warunków bytowania może zwiększyć szanse dzieci przebywających w placówce na prawidłowe funkcjonowanie w dorosłym życiu, co oznacza, że placówka nie może być obszarem szukania oszczędności a funkcjonowanie placówki ma być zapewnione kosztem minimalizowania potrzeb dzieci. 	<p>PCPR organizacje pozarządowe przedsiębiorcy</p>

Zadania	Działania	Realizatorzy /Partnerzy
<p>Zorganizowanie systemu kwalifikowania i szkolenia kandydatów do prowadzenia różnych form rodzinnej pieczy zastępczej</p>	<p>1) prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.</p> <p>2) udzielanie osobom zainteresowanym pełnieniem funkcji rodziny zastępczej informacji o prawach i obowiązkach, uświadamianie różnic w funkcjonowaniu rodzin zastępczych, biologicznych i adopcyjnych,</p> <p>3) szkolenia kandydatów na rodziny zastępcze, zagwarantowanie profesjonalnej kadry, dogodnych warunków lokalowych, a w szczególności czasowych odpowiadających możliwościom osób zgłaszających gotowość pełnienia funkcji rodziny zastępczej (popołudniowe, weekendowe, wakacyjne),</p> <p>4) zagwarantowanie w budżecie Powiatu środków finansowych na przeprowadzanie szkoleń kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępcze.</p> <p>5) kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.</p>	PCPR
<p>Zapewnienie profesjonalnego wsparcia rodzinom i rodzinnym formom pieczy zastępczej, aby mogły pełnić właściwe funkcje opiekuńcze - wychowawcze dla dzieci.</p>	<p>1) zapewnienie optymalnych warunków organizacyjnych do umieszczenia dzieci w rodzinach niespokrewnionych i zawodowych rodzinach zastępczych:</p> <p>a) bezwzględne przekazywanie dokumentów dziecka do wszystkich instytucji współpracujących przy regulacji jego sytuacji prawnej, tak, by sytuacja prawna umożliwiała umieszczenie w rodzinie adopcyjnej lub rodzinie zastępczej,</p> <p>b) dokonywanie sprawnego doboru odpowiedniej pod względem potrzeb dziecka rodziny zastępczej,</p> <p>c) pomoc zakwalifikowanym rodzinom zastępczym w załatwianiu formalności związanych z przyjęciem pod opiekę dziecka,</p> <p>d) zapewnienie opieki koordynatora, pracownika socjalnego nad rodzinami zastępczymi we wczesnym okresie ich funkcjonowania, indywidualnej, bieżącej pomocy psychopedagogicznej w rozwiązywaniu problemów opiekuńczych i wychowawczych,</p> <p>e) sprawna obsługa finansowa nowo zawiązanych rodzin zastępczych, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych,</p> <p>2) wielokierunkowa praca z rodzinami biologicznymi dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej,</p> <p>3) sprawne przyznawanie świadczeń na miesięczne utrzymanie dziecka w rodzinie zastępczej,</p>	PCPR, jednostki organizacyjne pomocy społecznej, asystenci rodzin, pracownicy socjalni, koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej,

	<ol style="list-style-type: none"> 4) zapewnienie wynagrodzeń dla rodziny zastępczej zawodowej, 5) zapewnienie środków finansowych na utrzymanie rodziny pomocowej, 6) zapewnienie zgodnie z ustawą środków na utrzymanie lokalu mieszkalnego, 7) oddzielenie wsparcia rodzin zastępczych od przyznawania świadczeń rodzinom i wychowankom poprzez sprawne funkcjonowanie zespołu ds. pieczy zastępczej (kadra w ilości i jakości zapewniającej wysoki poziom usług), 8) zatrudnienie niezbędnej liczby koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, 9) zatrudnienie zgodnie z ustawą osoby zajmującej się opieką i wychowaniem oraz osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarczych, na wniosek rodziny zawodowej, 10) zapewnienie zgodnie z ustawą środków na pokrycie kosztów związanych z remontem lub ze zmianą lokalu w budynku wielorodzinnym lub domu rodzinnego. 11) w ramach środków budżetu powiatu i rozeznania potrzeb umożliwienie: <ol style="list-style-type: none"> a) dofinansowania do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka w wieku od 6. do 18. roku życia, b) przyznania świadczeń na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka – jednorazowo, c) pokrycia wydatków związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki – jednorazowo lub okresowo. 12) zapewnienie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji. 13) zapewnienie pomocy i wsparcia rodzinom zastępczym, w szczególności w ramach grup wsparcia, np. rada rodziców zastępczych, 14) prowadzenie poradnictwa specjalistycznego i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, 15) współpraca z gminnymi zespołami interdyscyplinarnymi, 16) współpraca z gminnymi ośrodkami pomocy społecznej w zakresie udzielania pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej, 17) współpraca z sądem i organami pomocniczymi oraz innymi instytucjami w zakresie oceny sytuacji dziecka umieszczonemu w pieczy zastępczej, 18) współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rodzin biologicznych i zastępczych.
--	---

<p>Zapewnienie wysokiego standardu placówki opiekuńczo-wychowawczej.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) wielokierunkowa praca z rodzinami biologicznymi dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej – realizatorzy asystenci rodzin, pracownicy socjalni, koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, PCPR, 2) zapewnienie środków na prawidłowe funkcjonowanie instytucjonalnej pieczy zastępczej, (bazy lokalowej, wyposażenia, bieżącej działalności opiekuńczej: żywienia, ubrań, higieny, spędzania czasu wolnego, odpowiedniego wyposażenia kadry), 3) zapewnienie środków na przyznanie pomocy pieniężnej na kontynuację nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie dla osób usamodzielnianych, 4) zapewnienie wsparcia specjalistycznego dla dzieci umieszczonych w placówce i dla osób usamodzielnianych, 5) dochodzenie należności od rodziców biologicznych za pobyt ich dzieci w pieczy zastępczej, 6) pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację programów celowych, 7) zapewnienie kadry domu dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji i przeciwdziałanie wypalenia zawodowego 	<p>Starostwo Powiatowe, PCPR, gminy, ośrodki pomocy społecznej</p>
--	---	--

IV. PLANOWANY BUDŻET WYBRANYCH DZIAŁAŃ PROGRAMU

Przedstawiony poniżej w formie tabelarycznej projekt budżetu przedstawia orientacyjne wydatki na realizację działań zakwalifikowanych do Programu w latach 2012 -2014. Z uwagi na to, że trudno w sposób jednoznaczny przewidzieć skutki wdrożenia ustawy oraz Programu zaplanowany budżet może ulegać zmianie. W szacunkach nie uwzględniono wielu zadań, które będą realizowane w toku bieżącej działalności PCPR, np. wsparcie psychologiczne, prawne rodzin zastępczych w ramach poradnictwa specjalistycznego.

L.p.		Rok 2012	Uwagi	Rok 2013	Uwagi	Rok 2014	Uwagi
Ogółem:		2 690 707		3 276 729	wg niższych stawek	3 674 492	
w tym:							
1.	Wynagrodzenia z pochodnymi dla rodzin zastępczych zawodowych	28738	2000x19,74%x12m-cyx1os.	63223	2200+19,74%x12m-cyx2os	94834	2200+19,74%x12m-cyx3os.
2.	Wynagrodzenie pomocy domowej			71844	2500+19,74%x12x2os	107766	2500+19,74%x12x3
3.	Pokrycie kosztów utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych spokrewnionych	506 880	64 dzieci po 660złx12 m-cy	14 369	1000+19,74%x12m-cy	28 738	1000+19,74%x12m-cyx2os.
	Pokrycie kosztów utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych niezawodowych	396 000	33 dzieci po 1000złx12 m-cy	546 480	przyjęto wzrost o 5 nowych świadczeń 69 dziecix660x12m-cy	665 280	74 dziecix660x12m-cy
	Pokrycie kosztów utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych zawodowych	36 000	3 dzieci po 1000złx12 m-cy	456 000	przyjęto wzrost o 5 nowych świadczeń 38 dziecix660x12m-cy	516 000	43 dziecix1000złx12 m-cy
4.	Dofinansowanie do wypoczynku dla dzieci w wieku od 6-18 lat	23 700	79 dzieci x 300zł.	86 400	max 6 dziecix1200złx12 m-cy	129 600	max 9 dziecix1200złx12 m-cy
5.	Jednorazowa pomoc z tytułu przyjęcia dzieci do rodziny zastępczej	21 411	13 dziecix1647zł	108 000	max 6 dziecix1500złx12 m-cy	162 000	max 9 dziecix1500złx12 m-cy
6.	Pomoc losowa	1 000		27 000	90 dzieci x 300zł	30 000	100dzieci x 300zł
				20 000	10 dzieci x 2000zł	20 000	10 dzieci x 2000zł
				2 000		2 000	

7.	Pomoc dla osób usamodzielnianych zgodnie z Indywidualnym Programem Usamodzielnienia	395 591	55 wychowanków x comiesięczne świadczenia ok.500zł, pomoce na usamodzielnienie i zagospodarowanie	435 150	w związku z dużą fluktuacją w tej grupie przyjęto wzrost o 10%	478 665	w związku z dużą fluktuacją w tej grupie przyjęto wzrost o 10%
8.	Środki na utrzymanie lokalu mieszkalnego			2 000	na podst. art. 83 ust 2 ustawy	4 000	na podst. art. 83 ust 2 ustawy
9.	Przeprowadzenie remontu			5 000	na podst. art. 83 ust. 4 ustawy	5 000	na podst. art. 83 ust. 4 ustawy
	Rodziny pomocowe - nie mniej niż 20% otrzymywanego wynagrodzenia	800	400zł x 2 miesiące	1 000	500zł x 2 m-ce	1 000	500zł x 2 m-ce
10.	Szkolenia i specjalistyczne poradnictwo dla rodzin zastępczych	4 000	2000złx2 rodziny	4 000	2000złx2 rodziny	6 000	2000zł x 3 rodziny
11.	Koszty zatrudnienia koordynatora pieczy zastępczej	28 738	2000zł. x19,74%x12m-cy	28 738	2000zł. x19,74%x12m-cy	28 738	2000zł. x19,74%x12m-cy
12.	Dotacje na utrzymanie dzieci z terenu powiatu sierpeckiego umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów	855 600	20 dzieci na dzień 31.12.2011r.	898 380	wzrost o 5%	943 299	wzrost o 5%
13.	Dotacje na utrzymanie dzieci z powiatu sierpeckiego umieszczonych w rodzinach zastępczych w innych powiatach	92 710	8 dzieci na dzień 31.12.2011r.	97 346	wzrost o 5%	102 212	wzrost o 5%
14.	Utrzymanie placówki opiekuńczo-wychowawczej	299 540	koszt remontu budynku, koszt wyposażenia	589 644	orientacyjny koszt funkcjonowania placówki	619 126	wzrost o 5%

Uwaga: Zgodnie z art. 86 ust. 1 i 2 ustawy wysokości wynagrodzeń i świadczeń dla rodzin zastępczych są waloryzowane corocznie wskaźnikiem wzrostu wynagrodzeń, natomiast wysokość świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej, w tym także dla dziecka niepełnosprawnego podlega waloryzacji wskaźnikiem cen towarów i usług konsumpcyjnych ogłaszanym przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

V. ZAKŁADANE REZULTATY REALIZACJI PROGRAMU I WSKAŹNIKI ICH MIERZENIA

Zakładane rezultaty

- 1) zwiększenie świadomości społeczności lokalnej odnośnie wartości rodziny poprzez podejmowanie działań profilaktycznych i promujących wartości rodzinne.
- 2) wzmocnienie systemu wsparcia dla rodzin zagrożonych bezradnością opiekuńczo – wychowawczą oraz rodzin dysfunkcyjnych.
- 3) zwiększenie liczby niespokrewnionych i zawodowych rodzin zastępczych.
- 4) zmniejszenie liczby dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej.
- 5) wspieranie rodzin zastępczych poprzez organizowanie specjalistycznych szkoleń mających na celu podniesienie ich kompetencji opiekuńczo-wychowawczych, prowadzenie grup wsparcia, zapewnianie dostępu do specjalistycznej pomocy, doposażenie ich mieszkań i przyznawanie dodatkowych świadczeń dla rodzin zastępczych zawodowych, zatrudnianie osób do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich oraz organizowanie pomocy wolontariuszy.
- 6) zatrudnienie koordynatorów celem udzielania pomocy rodzinom sprawującym pieczę zastępczą w realizacji ich zadań oraz współpracy z asystentami rodziny zatrudnionymi w gminach na terenie powiatu,
- 7) zapewnienie kompleksowej pomocy osobom usamodzielnianym oraz większe wsparcie w realizacji indywidualnych programów usamodzielnienia, w tym poprzez wsparcie rzeczowe i finansowe.
- 8) wzmocnienie procesu aktywizowania osób usamodzielnianych do uczestnictwa w życiu społecznym, kontynuowania nauki, uzyskiwania kwalifikacji zawodowych oraz podejmowania pracy.
- 9) zwiększenie liczby dzieci wracających z pieczy zastępczej pod opiekę rodziny biologicznej.
- 10) powołanie do życia placówki opiekuńczo – wychowawczej na terenie powiatu o wysokim standardzie, z wysoko wykwalifikowaną kadrą przyjazną dzieciom i zapewnienie dzieciom warunków do prawidłowego funkcjonowania.

Wskaźniki osiągnięcia zakładanych celów programu.

- 1) liczba pozyskanych kandydatów na rodziny zastępcze,
- 2) liczba kandydatów, którzy uzyskali kwalifikacje do pełnienia funkcji rodziny zastępczej i zawodowej rodziny zastępczej,
- 3) liczba zakwalifikowanych kandydatów na rodziny zastępcze, którzy podjęli się pełnienia tej funkcji,
- 4) liczba zawartych umów o pełnienie funkcji zawodowej rodziny zastępczej:
- 5) liczba dzieci, którym zapewniono opiekę w zawodowych i niespokrewnionych rodzinach zastępczych,
- 6) liczba dzieci „przeniesionych” z placówek do niespokrewnionych i zawodowych rodzin zastępczych,
- 7) liczba rodzin objętych szkoleniami i warsztatami podnoszącymi umiejętności opiekuńczo-wychowawcze,
- 8) liczba rodzin zastępczych korzystających z grup wsparcia,
- 9) liczba dzieci objętych zajęciami terapeutycznymi,
- 10) ilość środków finansowych wydatkowanych na świadczenia dla niespokrewnionych i zawodowych rodzin zastępczych, w tym przeznaczonych na wsparcie.

Kierownik Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie będzie co roku przedkładał sprawozdanie merytoryczne i finansowe Radzie Powiatu, łącznie ze sprawozdaniem z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.

VI. ŹRÓDŁA FINASOWANIA PROGRAMU

Źródłem finansowania zadań Powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej na lata 2012 – 2014 są środki finansowe :

- z budżetu Powiatu;
- z budżetu Państwa (Ministra właściwego do spraw rodziny);
- z budżetów samorządów gminnych współpracujących na rzecz rozwoju pieczy zastępczej,
- z budżetów samorządów zgodnie z art. 191 ust.8 ustawy,
- z budżetów powiatowych zgodnie z art. 191 ust.4 ustawy
- z odpłatności rodziców biologicznych,
- pozyskane w ramach PO KL ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

VII. BENEFICJENCI PROGRAMU

1. Dzieci przebywające w pieczy zastępczej;
2. Rodziny zastępcze;
3. Rodzice naturalni dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;
4. Osoby usamodzielniane;
5. Kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz kandydaci do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego.
6. Potencjalne rodziny pomocowe mające sprawujący czasową opiekę nad dzieckiem pozbawionym opieki rodziców;
7. Kierownictwo i wychowawcy placówki opiekuńczo - wychowawczej.

VIII. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Monitoring programu będzie polegał na zbieraniu danych dotyczących zrealizowanych zadań w ramach programu od podmiotów zaangażowanych w realizację, przez koordynatora programu (Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sierpcu), w celu ocenienia czy program osiąga założone cele.

Przedmiotem ewaluacji będzie skuteczność podejmowanych działań głównie w oparciu o analizę założonych wskaźników i sformułowanie odpowiedzi na pytania:

Celem ewaluacji programu są następujące stwierdzenia:

1. Czy program stwarza wystarczające możliwości postępu w zakresie rozwoju rodzin zastępczych?
2. Czy zagwarantowano wystarczające środki na realizację programu?
3. Czy do pieczy zastępczej trafiają tylko te dzieci, których rodzice mimo wsparcia ze strony Gminy nie wypełniają swoich obowiązków?
4. Czy współpraca z ośrodkiem pomocy społecznej (asystentem rodziny) z koordynatorem rodziny stwarza właściwe warunki do współdziałania rodziny biologicznej z rodziną zastępczą lub placówką opiekuńczo-wychowawczą?
5. Które metody pracy dały oczekiwane rezultaty, a które należy zmienić ?
6. W jakim stopniu warunki bazowe, wyposażenie w sprzęt i realizacja świadczeń oraz organizacja pracy gwarantują realizację założonych celów ?

Podstawę ewaluacji stanowią będą:

- wypowiedzi ustne partnerów i beneficjentów programu,
  - wywiad grupowy z beneficjentami Programu (kwestionariusz wywiadu grupowego),
  - plany pomocy dziecku,
  - spotkania dzieci z rodzicami,
  - artykuły prasowe i zdjęcia
  - indywidualne programy usamodzielnienia,
  - ocena sytuacji dziecka,
  - wydane decyzje administracyjne dotyczące przyznanych świadczeń,
- Program ma charakter otwarty i będzie podlegał ewaluacji w zależności od pojawiających się potrzeb

OŚWIADCZENIE Nr . .2012
RADY POWIATU W SIERPCU
z dnia 2012

w sprawie zaopiniowania „Powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej na lata 2012 – 2014”

Na podstawie § 40 Statutu Powiatu Sierpeckiego z dnia 15 kwietnia 2011r. (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2011r. Nr 78, poz. 2488) Rada Powiatu w Sierpcu przyjmuje stanowisko w sprawie „Powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej na lata 2012 – 2014”:

Rada Powiatu w Sierpcu po dokonaniu analizy opiniuje pozytywnie "Powiatowy program rozwoju pieczy zastępczej" i wyraża poparcie dla działań zaplanowanych w Programie.

Radni Powiatu Sierpeckiego uważają, że wspieranie rozwoju pieczy zastępczej i zadania związane z zapewnianiem opieki dzieciom pozbawionym opieki rodziców jest ważnym obowiązkiem Powiatu, wymagającym zapewnienia odpowiedniego finansowania, koordynacji pracy wszystkich jednostek pracujących na rzecz dziecka i rodziny.

Recenzja
czaj

Nie wnoszę zastrzeżeń
formalnoprawnych
adw. Jerzy Trochimczyk

